

Vízhiány és szárazság: vajon mit okoz még a klímaváltozás házánkban?

Allianz Hungária Zrt.

YouTube-on futó, magyar készítésű rövidfilmsorozat vizsgálja a klímaváltozás kézzelfogható jelenét és jövőjét.

Egyre sűrűbben, egyre inkább szerteágazó területeken és egyre nagyobb mértékben következnek be klímaváltozásból adódó katasztrófák. [2021-ben a globális szinten biztosított katasztrófákárak jóval meghaladták a 100 milliárd dollárt.](#) Az extrém események már az e tekintetben eddig csendesebb Európát sem kímélik: a tavaly júliusi kontinensszintű áradás a második legnagyobb mértékű kárral járó nemzetközi katasztrófa volt. Hazai szakértők szerint Magyarország is bajban van: a Climate Chronicles háromrészes kisfilmsorozata szakértők, tudósok és civil szervezetek képviselői segítségével azt vizsgálja, hogy a hétköznapijainkra milyen hatást gyakorol a klímaváltozás most, és mi várható ezzel kapcsolatban a jövőben. Illetve mit tehetünk egyénileg és társadalmilag, hogy megelőzzük, enyhítsük és megakadályozzuk az egyre gyakoribb és intenzívebb környezeti katasztrófákat. Az Allianz Hungária támogatásával megvalósuló sorozat első, az aszály témáját feldolgozó része már elérhető a [YouTube-on](#).

Világszinten, az elmúlt 40 év minden évtizedében 44 százalékkal több katasztrófa következett be, az ebből származó anyagi kár pedig 84 százalékkal nőtt évtizedről

évtizedre, miközben a növekedési arány is folyamatosan emelkedik.^[1] Magyarországon is egyre gyakoribbak a szélsőséges időjárásból adódó villámárvizek, aszályok, jég- és fagykárók, illetve az invazív, sokszor agresszív vírusokat terjesztő állatfajok megjelenése, ami drámai hatással van – többek között – az élelmiszertermelésre.

Elsivatagosodó Kárpát-medence

A Kárpát-medence éghajlata alapvetően inkább száraz, mint nedves, az átlagos éves csapadékmennyiség körülbelül 500-750 milliméter. Ám az elmúlt évek tapasztalatai alapján ez a szám egyre csökken. Ennek nagy része pedig jellemzően egyszerre hullik le, ezért nincs elég ideje felszívódni a talajban, majd átfolyni a talajfelszínen és a vízgyűjtőn, és aztán átszivárogni a különféle vizekbe, ki a Kárpát-medencéből. A térség melegebb éghajlata pedig csak fokozza a szárazságot. Amíg az ember nem avatkozott bele, a természet a hegyekből eredő folyók vizével kompenzálta a klímából adódó vízhiányt, így 30-40 évvel ezelőtt egy gazdálkodó öntözés nélkül is legalább közepes termésben bízhatott egy átlagos évben. A szárazság miatt pusztán a rövidfilmsorozat első epizódjában bemutatott Ruzsa környékéről gyakorlatilag eltűnt 10-15 vizes élőhely. Ráadásul az aszályal a tüzesetek gyakorisága is jelentősen megnő mind a

gyepes területeken, mind az erdőkben. Ezért mezőgazdasági tevékenységet biztonsággal jelenleg csak öntözéssel lehet végezni.

Kiszámíthatatlan élelmiszerárak

Az öntözés viszont egyre költségesebb, hiszen az energia, a berendezések és az eszközök egyre többbe kerülnek, és a mezőgazdasági munka volumene is növekszik, így minden gazdasági év kockázatos.

„Ha a klímaváltozásból adódó talajvízszint-csökkenés és a háború által okozott áremelkedés ilyen mértékben folytatódik, akkor nem biztos, hogy a gazdálkodás a jelenlegi módon folytatható lesz a következő egy évtizedben. A mezőgazdászok egy része vagy csökkenteni fogja a termőterületét vagy teljesen felhagy a gazdálkodással, a tőkeerős vállalkozók pedig még magasabb költségekkel fognak dolgozni, ami az élelmiszertermelés további drágulásához vezet. A szárazság viszont csak rövid távon szól arról, hogy hány tonna élelmiszert tudunk termelni. Hosszú távon az a kérdés, marad-e itt még élet” – mondja Vass Tibor ruzsai mezőgazdász.

Malicskó Gábor, az Allianz Hungária Zrt. vezérigazgató helyettese szerint a gazdák számára extrém eseményekkor kiszámíthatóságot nyújtó mezőgazdasági biztosítások szerkezete és funkciója is átalakul a közeljövőben. Az ilyen biztosítások szempontjából a legnagyobb kihívást a szélsőséges időjárási jelenségek állandósulása jelenti. Ami kiszámítható, az már nem biztosítható kockázat, hanem evidencia, amivel a vállalkozóknak számolniuk kell, beépítve a termékük vagy szolgáltatásuk árába. A gyümölcsösök például egyre kevésbé biztosíthatók a fagykárokkal szemben, melynek következtében a biztosítóknak olyan díjakat kell felszámolniuk, amelyeket a termelők már nem tudnak vállalni, ezért más megoldásokat kell keresniük. A biztosítóknak ezért új, komplexebb pénzügyi kockázatkezelésen alapuló biztosítási megoldásokat kell kidolgozniuk.

A természet átalakul, de vajon mi is le tudjuk követni?

A filmben megszólalók mind egyetértenek abban, hogy a megfelelő edukáció kulcsfontosságú a klímaváltozás elleni küzdelemben. Mert sokan nem tudják, milyen

természeti folyamatoktól függ a komfortszintjük biztosítása. A szakértők ezenkívül a kisléptékű, helyi és régiós összefogásban látják a megoldást. Helyi szinten többek közt tudatos csapadék- és belvízgazdálkodással, természetes víztározók kialakításával, az öntözés mérséklésével vagy akár fásítással is meg lehetne állítani a kiszáradást egy-egy adott területen, illetve revitalizálni a vizes élőhelyeket. Ruzsa például a területei 5-10 százalékát ajánlja fel térítésmentesen vizes élőhely kialakítására, a kiszáradt részek rehabilitálására. A lokális aktivitások mellett azonban az olyan globális törekvésekre és keretrendszerekre is szükség van, mint például **az Európai Unió víz-keretirányelve**, ami szigorú célokat szab a tagállamok számára a víz mennyiségére és minőségére vonatkozóan egyaránt.

Mindezek a megoldási lehetőségek nemcsak a szárazság, hanem az éghajlatváltozás összes hatása kapcsán érvényesek. Minden gazdasági ágazatnak át kell térnie a klímatudatos megoldásokra annak érdekében, hogy a teljes gazdaság fenntarthatóvá váljon. „A jövő biztosítójaként az Allianz meghatározó szerepet tölt be a nemzetközi éghajlatvédelmi célok elérésében, és rendkívül fontos számára a működésében, illetve a termékporfólióját tekintve is a fenntarthatóság és a folyamatos megújulás. Ezért az ilyen típusú globális törekvéseket és a gazdaság átalakulásának előmozdítását a klímavédelem elérését segítő, új ágazatokba és innovatív technológiákba történő befektetéssel támogatjuk. Például a fosszilis tüzelőanyagok zöld alternatívájaként **a hidrogénmegoldásokban megvan a lehetőség arra**, hogy egy jelenleg ritkán használt energiaforrásból nagy üzleti lehetőség váljon, sok ágazatot segítve a károsanyag-kockázatok jobb megértése és a részletes kockázatvállalási módszerek kidolgozásában – beleértve a veszteségmegelőzést is” – hangsúlyozza Malicskó Gábor.

Az Allianz Hungária a Climate Chronicles csapatával együttműködve is jó példával kíván szolgálni mind a hozzá hasonló vállalatok, mind a magánemberek számára. A klímaváltozás hazai hatásait bemutató rövidfilmek mellett a nézők a vállalat életébe is betekintést kaphatnak majd. A két négyrészes videósorozatban az Allianz munkatársai gyakorlati példákon keresztül osztják majd meg tapasztalataikat arról, hogyan lehet klímatudatos életmódot folytatni az irodai hétköznapiakban és a magánéletben is. Az epizódok az Allianz közösségi média felületein lesznek megtekinthetők.

[1] Ürge-Vorsatz Diána „Szélsőséges időjárási jelenségek és a gazdasági ágazatok kockázatai” c. előadása a Portfolio Biztosítás 2022 Konferencia ESG szekciójában.

Vízhiány és szárazság: vajon mit okoz még a klímaváltozás hazánkban?